

Τὰ ἀκόλουθα δύο ἐκομίσθησαν ἐξ Ἐρυθρῶν εἰς
Σμύρνην

ΧΑΙΡΕ

ΕΥΝΟΜΕ

ΕΥΝΟΜΟΥ

ΟΥΝΟΜΑ ΜΟΝΟΝ ΕΧΕΙ

ΣΤΑΛΑΞΕΝ ΣΩΜΑ ΔΕ

ΠΟΝΤΟΣ

ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΛΕΣΒΟΥ

ΜΕΣΣΟΝ ΤΗΟΒΥΧΙΟΝ

ΜΗΤΗΡ Δ Η ΠΑΝΟΔΥΡΤΟΣ

ΕΡΗΜΑΙΟΝ ΚΑΤΑ ΔΩΜΑ

ΕΥΝΟΜΟΝ ΑΙΑΞΕΙ

ΜΥΤΡΙ ΟΔΥΡΟΜΕΝΑ

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΕ ΜΗΝΟ

ΦΑΝΤΟΙ ΧΡΗΣΤΕ ΧΕΡΕ

Ο ΔΗ

ΜΟΣ.

Ἐν Σάμῳ τῇ 23 Ἀπριλίου 1866.

ΕΠΑΜ. Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΘΗΡΑΣ. (1)

Τὴν δὲ 19 ἐπίτασις τῆς ἡραιστείου ἐνεργείας, μάλιστα συνέβησαν διάφοροι ἑλαφροὶ ἐκπυρσοκροτήσεις ἅπασαι ἄνευ μύδρων καὶ σποδοῦ. Ὁ ἀτμός οὐ μόνον ἦτον ἄφθονος ἀλλὰ καὶ μελανώτερος πασῶν τῶν λυιπῶν ἡμερῶν εἰς τρόπον ὥστε ἅπας σχεδὸν ὁ ὀρίζων ἐφάνετο κεκαλυμμένος ὑπὸ πυκνῶν καὶ μελανῶν νεφῶν, ἃ καταψυγόμενα τὴν νύκτα ἐπέφερον πολλάκις βροχὴν. Οἱ μυκηθμοὶ καὶ τοὶ σχεδὸν ἀδιάκοποι δὲν ἦσαν ὅμως καὶ ἰσχυροὶ ὥς οἱ προγενέστεροι.

Ἡ ὑψίζησης τοῦ παλαίου ἐδάφους ἡκολούθει πάντοτε ἀλλὰ λίαν βραδέως. Ἐκ τῆς μεσημβρινῆς ἄρκας ἐνὸς ἐκάστου τῶν δύο νέων ἐδαφῶν, δηλαδὴ τοῦ τε Γεωργίου καὶ Ἀφροέσσης, ἐξετείνοντο πρὸς εὐρον εἰς τὴν θάλασσαν ταινίαι ζόντων ὑδάτων, ὧν ἐκάστη εἶχε πλάτος μόλις ἐνὸς μέτρου καὶ μῆκος πλεον τῶν 50 — 60 Βολιδοσκοπήσεως γενομένης εὐρέθη ἀντὶ τῶν 100 καὶ ἐπέκεινα ὀργυιῶν, τῶν ἐν τῷ ὑδρογραφικῷ χάρτῃ, μόλις 49.

Τὴν 20 οὐδὲν ἄξιον λόγου συνέβη, τὴν δὲ νύκτα τῆς 21 τὸ ἡραιστεῖον ἐμυκάτο σφοδρῶς,

ὁ δὲ ἀτμός αὐτοῦ καὶ τοὶ μὴ ἄφθονος, καθὼς πνέοντος βορείου ἀνέμου, ἐξήρχετο ὅμως μετὰ πολλῆς ὀρμῆς καὶ ἐπεκτεινόμενος εἰς τὸν αἰθέρα ἐπροξένοι βοὴν ποτὲ μὲν ὁμοίαν θυελώδει ἀνέμῳ ποτὲ δὲ κυμαινομένη θαλάσσῃ. Αἱ φλόγες ὡσαύτως ἦσαν πολλαὶ καὶ ζωηραὶ, καὶ ὅμως ἐκπυρσοκροτήσεις ἐγίνοντο ὀλίγαι καὶ ἀσθενεῖς.

Οἱ μυκηθμοὶ ἐξηκολούθουν τὴν 22, τὴν δὲ νύκτα τῆς 23 καὶ μάλιστα περὶ τὸ μεσονύκτιον ἡκούσθησαν ἀλλεπαλλήλως δύο κρότοι ὡς ἐκπυρσοκροτήσεις τηλεβόλου. Καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν τῆς 24 ἐπυρσοκρότουν ἐναλλάξ καὶ ἐκ διαλειμμάτων ἡ Ἀφροέσσα καὶ ὁ Γεώργιος, ἀλλ' ἀσθενῶς καὶ ὀλίγους ἐκσφενδονοῦντες μύδρους, οἵτινες ἐπιπτον πέριξ αὐτῶν κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου.

Τὸ δὲ ἐσπέρας ἐπὶ ὀλίγην ὥραν ἐξήρχετο ἐρυθρόχρους ἀτμός ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Γεωργίου ὀπῆς. Καθ' ὅλην δὲ τὴν νύκτα οἱ μυκηθμοὶ καὶ οἱ βρόμοι ἦσαν τόσον ἰσχυροὶ ὥς σχεδὸν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἡραιστείου ἐνεργείας.

Τὴν δὲ 25 ἐγίνοντο συνεχεῖς ἐκπυρσοκροτήσεις ἀλλ' ἄπασαι ἀσθενεῖς καὶ αἱ πλεῖσται ἄνευ μύδρων. Ἐπανειλημμένως δι' ἐφάνηταν καὶ στήλαι ἀτμοῦ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐν εἴδει θαλασσιῶν σιφώνων πρὸς μεσημβρίαν τῶν νέων ἐδαφῶν.

Τὰ τεταπεινωμένα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Γεωργίου ἐδίφη ἀνυψώθησαν ἔτι μᾶλλον καὶ ἰδίως ἡ ἐν ταῖς δύο νήτοις προκυμῖα, ἥτις πρὸ ὀλίγον ἐπανήλθεν ἐν τῇ προτέρᾳ αὐτῆς θέσει. Τὴν δὲ νύκτα διάφοροι ἐκπυρσοκροτήσεις ἐγίνοντο μᾶλλον ἢ ἦτον δυναταί, καὶ μετὰ μύδρων, ἀλλ' οὐδεμία τόσον ἰσχυρὰ ὡς τὰς τῶν πρώτων ἡμερῶν. Συνεχῶς ἐπανεληφθῆ ὁ μεταλλικὸς ἥχος, ὅστις πολλάκις ἐπὶ ἱκανὰ λεπτά τῆς ὥρας διαρκῶν ὑψούτο καὶ ὑψίετο ἀλλεγλοδιαδόχως ὥσπερ ἥχος ἀλλεπαλλήλως ἡχούσης γιγαντιαίας σάλπιγγος.

Τὴν δὲ νύκτα τῆς 27 ἐναλλάξ ἐπυρσοκρότουν ὅτε Γεώργιος καὶ ἡ Ἀφροέσσα. Αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ὅμως συνωδεύοντο ὑπ' ὀλίγων μύδρων.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐξήρχετο ἐφ' ἑν τέταρτον τῆς ὥρας ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Γεωργίου ὀπῆς ἀτμός ὑφαίου κυανοῦ χρώματος, ἐνῷ χθὲς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μέρους καὶ περὶ τὴν αὐτὴν ὥς ἔγγιστα ὥραν ἐξῆλθεν ἐρυθρόχρους, ὡς ἐκ τῆς Ἀφροέσσης συνήθης ἐξερχόμενος. Οἱ δὲ βρόμοι καὶ μυκηθμοὶ ἦσαν ἀδιάλειπτοι.

Αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ἐξηκολούθουν καὶ τὴν 28,

πολλάκις συνοδευόμεναι ὑπὸ μύδρων, οὓς ὁμοῦ δὲν ἐξεσφενδύοντι εἰς μακρὰς ἀποστάσεις. Τὴν δὲ 29 περὶ τὴν 9 ὥραν π. μ. ἀποσπασθὲν μέρος τοῦ ἀτμοῦ τῆς Ἀφροέσης ἐσχημάτισε πρὸς νότον αὐτῆς καὶ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων πηχῶν στήλην ἐπεριδομένην κατὰ τὴν βᾶσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ὑψοῦσαν ἐπὶ 50 — 60 μέτρα τὴν κορυφὴν εἰς τὸν αἰθέρα, ἥ δὲ διάμετρος αὐτῆς ἦτο μόνις 2 πηχῶν· οὕτω δὲ ἱσταμένη ἤρξατο περιδινουμένη ἐκ βορρᾶ πρὸς δύσιν καὶ νότον καὶ χωροῦσα πρὸς νότον προέβη ἐπὶ 30 — 40 πήχεις, ὅτε περιδινουμένη ἀντιστρόφως προὐχώρησεν ἐπὶ 8 — 10 πήχεις, καὶ πάλιν ἤρξατο περιδινουμένη ὡς πρότερον καὶ προτοῦσα πάντοτε πρὸς νότον διελύετο βαθμηδὸν ἐλαττουμένου τοῦ ὄγκου αὐτῆς κατὰ τὸ ὕψος καὶ τὸ πάχος, ὥστε ἀποσπασθεῖσα τῆς θαλάσσης ἀπετέλεσε μικρὸν, ἐπίμηκες καὶ κάθετον νέφος, ὃ ἐξηκολούθει περιδινόμενον, μέχρις οὗ διελύθη ἐντελῶς.

Περὶ τὴν 10 π. μ. ὡσαύτως ὥραν ἐξῆλθε δυσάρεστος ὡς τεταραγμένου ἀντλου ὁσμῇ διαρκέσασα ἐπὶ μίαν σχεδὸν ὥραν.

Τὴν 5 3¼ ὥραν μ. μ. ἐσχηματίσθη καὶ ἐτέρα ἐπὶ τῆς θαλάσσης· ἐξ ἀτμοῦ τῆς Ἀφροέσης στήλη, ἥτις ἀπεμικρύνθη ἐπὶ 60 — 70 πήχεις περιδινουμένη μέχρι τέλους ἀντιστρόφως πρὸς τὴν τῆς πρωῆς δηλαδή, ἐκ βορρᾶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν μεταωρούμενοι οἱ ἀτμοὶ τῶν νέων ἐδαφῶν ἀπετέλεσαν λαμπρότατα νέφη, καὶ τὰ μὲν τοῦ ἀτμοῦ τῆς Ἀφροέσης εἶχον χρῶμα χρυσοέρυθρον, τὰ δὲ τοῦ Γεωργίου ἀργυροκύνανον.

Τὴν δὲ ἐσπέραν ἡ ἡφαίστειος ἐνέργεια εὐρίσκετο εἰς μεγαλητέραν ἔτι ἐπίτασιν. Τὰ νέα ἐδάφη ἡκολούθουν αὐξανόμενα· καὶ ἡ μὲν Ἀφροέσσα καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις ὃ δὲ Γεώργιος καθ' ὕψος καὶ ἔτι μᾶλλον πρὸς βορρᾶν κατὰ τὸ μέρος τοῦ λιμένος Ἀγ. Γεωργίου, οὗ ἡ θάλασσα ἐκόχλαζε, καθὼς ἡ πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀφροέσης θάλασσα ἐξ ἧς ἀνέβλυζε πλῆθος πομφολύγων.

Ὁ ἰατρὸς Κ. Δεκιγάλλας μεταβὰς μετ' ἄλλων τινων ξένων καὶ τοῦ γεωλόγου De Seebach εἰς τὰς Καμένας παρετήρησαν ὅτι ἡ θάλασσα μέχρις ἀποστάσεως ἐνὸς περίπου μιλίου ἀπὸ τοῦ ὅρου Φηρῶν ἦτο σχεδὸν καθαρὰ καὶ 15° P. θερμοκρασίας. Ἀπὸ δὲ τῆς θέσεως ταύτης μέχρι πέραν τῶν Καμένων ἦτο κυτρινοπρασίνου χρώματος, ποῦ μὲν μᾶλλον πρασίνου, ποῦ δὲ μᾶλλον κιτρίνου· κατὰ δὲ τὴν θερμοκρασίαν διέφερον ἀπὸ

17° — 30° P. ἀναλόγως τῆς θερμότητος τῶν ἄλλεπαλλήλων βρυμάτων. Ἀναβάντες ἔπειτα ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Γεωργίου καὶ ἐξετάσαντες τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἐξερχομένου ἀτμοῦ ἐκ διαφόρων ὁπῶν, εὗρον ὅτι εἶχε θερμοκρασίαν 60° P, τὰ ὕδατα τῆς μικροτέρας ἐκ τῶν δύο εἰσέτι σῶζομένων λιμνῶν ἦσαν ὑπερύθρου χρώματος καὶ θερμοκρασίας 17° P, τῆς δὲ μεγαλητέρας τῆς συγκοινωνούσης μετὰ τῆς θαλάσσης ἥδη, ἦσαν χρώματος ὑποπρασίνου καὶ θερμοκρασίας 60° P. Μεταβάντες κατόπιν διὰ λέμβου εἰς τὸν μεταξὺ Νέας καὶ Παλαιᾶς Καμένης πορθμὸν, παρετήρησαν ὅτι ἡ Ἀφροέσσα ἐπεξετείνετο πανταχοῦ ἐν μέσῳ ὑδαρῶν ἀτμῶν, θειώδη ὁσμὴν ἀναδιδόντων, ἐκ τῆς κορυφῆς δὲ αὐτῆς ἀνέδυνον φλόγας μετ' ἀφθόνου ὑπερύθρου καπνοῦ· ὃ δὲ παρὰ τὰς βορείους αὐτῆς ἀκτὰς ἀναθρασμὸς ἐπεξετείνετο μέχρι τοῦ βορείου ἀκρωτηρίου τῆς Νέας Καμένης, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ λιμένος τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

Ἡ ἀνάδυσις τῆς Ἀφροέσης ἀπ' ἀρχῆς ἐγένετο διαφόρως τῆς τοῦ Γεωργίου, καθότι εἰς τὸν Γεώργιον ἀνέδυσεν ἐκ τῆς θαλάσσης ἀνὰ εἰς ἐκάστοτε λίθος, πάντοτε εἰς ἀπόστασιν $1\frac{1}{2}$ — 4, $1\frac{1}{2}$ μέτρον ἐκ τῆς βάσεως ἐκείνου, καὶ ἀκολουθῶς ἀναδύομενός ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ πρώτου λίθου καὶ τῆς βάσεως τοῦ Γεωργίου ἕτερος αἰετοῦτε χαμαλῶτερος τοῦ πρὸ αὐτοῦ συνῆπτεν ἐκεῖνον μετὰ τῆς βάσεως· τοῦτου δὲ γενομένου ἀνέδυσεν ἄλλος καὶ ἀκολουθῶς ὃ ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐνῶ εἰς τὴν Ἀφροέσαν ἀναδύνονται συγχρόνως διάφοροι κατὰ συνέχειαν λίθοι, ἀποτελοῦντες τεμάχια ἐδάφους, ὃ συνήθως εἰσὶν ἀπ' ἀρχῆς εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς βάσεως τῆς Ἀφροέσης, καὶ ἂν ἐνίοτε ἀναφανῶσιν εἰς τινα ἀπὸ τῆς βάσεως ἀπόστασιν συνεννοῦνται δι' ἐτέρου τεμαχίου ἐν τῷ μεταξὺ ἀνυψομένου. Παρατηρήθη προστούτοις ὅτι τὰ οὕτως εἰς τεμάχια ἀναδυόμενα ἐδάφη πρὶν ἢ κατασταθῶσι μόνιμα βυθίζονται τρεῖς ἢ τετράκις, ἐνῶ οὐδέποτε ἐγένετο τοῦτο εἰς τοὺς παρὰ τὸν Γεώργιον ἀναφυσμένους λίθους, πλὴν ἐνὸς ὅστις ἀναφανείας πρὸ ἡμερῶν εἰς ἀπόστασιν 40 ὡς ἔγγιστα πρὸς μεσημβρίαν ἀπὸ τοῦ Γεωργίου μέτρων, κατεβυθίσθη μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ὥρων καὶ οὐδ' ἐφάνη πλέον.

Τὴν νύκτα τῆς 30 ἐφάνησαν φλόγες πυρὸς ἐν τῷ λιμένι τοῦ Ἀγ. Γεωργίου, καὶ αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ἐγένοντο μετὰ μεγαλητέρας δυνάμεως.

Ἡ ἡφαίστειος ἐνέργεια διατέλει τὴν 31 εἰς με-

γαλητέραν ἐπίτασιν ἂν καὶ δὲν ἀνετινάσσοντο εἰμὴ σπανίως καὶ εὐαρίθμητοι μύδροι. Ἡ ὥς τεταραγμένου ἄντλου ἀποφορά ἐπανειλημμένως ἠνώχλησε τοὺς κατοίκους τῆς Θήρας, καὶ ἡ θολότης τῆς θαλάσσης ἐξετάθη καὶ πέραν τοῦ κόλπου. Αἱ δὲ κατὰ τὰς ἐκπυρσοκροτήσεις σχηματιζόμεναι ἐξ ἀτμοῦ στῆλαι ἔφθασαν εἰς ὕψος 2,000 περίπου ἀγγλικῶν ποδῶν· οὐδεμία ὅμως εἶχε τὸν ὄγκον τῶν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας στηλῶν, καὶ ὥς ἐκ τούτου οὐδὲ τὸν ἰσχυρὸν ἐκείνων κρότον ἐπροξένει.

Τὴν δὲ νύκτα τῆς 1 Ἀπριλίου τὸ ἀνταύγασμα τῶν ἡφαιστειῶν φλογῶν ἔφθασεν εἰς ὕψος ἄνω τῶν 300 ποδῶν, καθότι ὁλόκληροι αἱ στῆλαι τοῦ ἐκ τῆς κορυφῆς τῶν νέων ἑδαφῶν ἀναδυομένου ἀτμοῦ ἐφάνιντο πυριφλεγεῖς.

Τὴν 2, 3, 4 καὶ 5 Ἀπριλίου τὰ ἡφαιστεια φαινόμενα ἐξηκολούθουν τὰ αὐτὰ, ἄνευ νέου τινος συμβεβηκότος, ἐν τῷ στομίῳ μόνον τοῦ λιμένου Ἀγίου Γεωργίου ἀνέδυσαν ἐκ τοῦ πυθμένου διάφοροι λίθοι.

Τὴν νύκτα τῆς 6 ἀνεφάνησαν καὶ πάλιν αἱ φλόγες ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῆς τε Ἀφροέσσης καὶ Γεωργίου, ἀλλὰ τὸ ἀνταύγασμα ἡλαττώθη, ὅπως δῆποτε ὅμως ἦτο μείζον ἢ τὰς προτεραιάς. Οἱ μυκηθμοὶ καὶ βρόμοι τὴν 7 καὶ 8 ἦσαν ἀδιάκοποι καὶ ἰσχυροί. Συνεχεῖς ἐγίνοντο ἐκπυρσοκροτήσεις κατὰ πλείστον μέρος 2ου καὶ 3ου βαθμοῦ καὶ ἄπασαι μετὰ τινος ποσότητος τέφρας καὶ μύδρων.

Ἡ θάλασσα ἔπαυσε νὰ κοχλάζῃ ἐν τῷ λιμένι τοῦ Ἀγ. Γεωργίου καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀφροέσσης παρὰ τὴν Νέαν Καμένην, διετηρεῖτο ὅμως πάντοτε θερμὴ, ἀναδίδουσα θεϊώδεις ἀτμούς.

Ἡ Ἀφροέσσα ἐξηκολούθει ἐπεκτεινομένη μάλιστα ἐκ τοῦ μεσηθρινοῦ αὐτῆς μέρους, ὃ δὲ Γεώργιος Ἀ' ἐξετείνετο μόνον καθ' ὕψος.

Τὴν νύκτα τῆς 8 ἐπανελήφθησαν καὶ πάλιν οἱ βρόμοι καὶ αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις μετὰ μεγάλων κιτρίνων ἐπὶ τοῦ Γεωργίου καὶ ἐρυθρῶν ἐπὶ τῆς Ἀφροέσσης φλογῶν. Ἐκ τῶν ἀναδυσάντων κατὰ τὴν προτεραιάν δύο λίθων παρὰ τὸν Γεώργιον Ἀ' ὃ εἰς τούτων συνηνώθη τὴν παρελθοῦσαν νύκτα μετὰ τοῦ Γεωργίου διὰ τῆς κατὰ τὸ σύνηθες ἀναδύσεως ἐτέρου ἐν τῷ μεταξὺ κενῷ λίθου.

Ἀπὸ τῆς 9 μέχρι τῆς 16 Ἀπριλίου ἐξηκολούθουν πάντοτε τὰ αὐτὰ ἡφαιστεια φαινόμενα, τὴν δὲ 17 περὶ τὴν 2 μ. μ. ὥραν ἤρξατο ἀκουόμενος ἤχος μετὰλλικὸς ποτὲ μὲν βαρύτερος ποτὲ

δὲ ὀξύτερος. Ὁ ἐρυθρόφαιος τῆς Ἀφροέσσης ἀτμὸς ἡλαττώθη, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ὁ ἀτμὸς τοῦ Γεωργίου ἠυξήθη ἐπὶ πολὺ καὶ κατέστη πυκνότερος καὶ μελανώτερος.

Ἡ ἐπίτασις τῶν ἡφαιστειῶν ὑπῆρξε μεγίστη κατὰ τὴν νύκτα. Ὁ ἐρυθρὸς τῆς Ἀφροέσσης ἀτμὸς ἐξήρχετο ἐν ἐλαχίστῃ ποσότητι, ἀπεναντίας ὅλον σχεδὸν τὸ ἑδαφος τοῦ Γεωργίου ἐκαλύπτετο ὑπὸ πυκνοῦ κροκιδωτοῦ ἀτμοῦ, ἐκ δὲ τῶν ὀπῶν αὐτοῦ ἀνέβρουν ἀδιαλείπτως χεῖμαρροι πυκνοῦ μέλανος ἀτμοῦ μετὰ τέφρας καὶ μύδρων, οἵτινες ὅμως δὲν ἐξεσφενδονῶντο εἰς μακράς ἀποστάσεις· ἡ τέφρα ὅμως ἐκομίζετο μέχρι Θήρας κατὰ τὴν διάφοραν πνοὴν τῶν ἀνέμων. Αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ὑπερέβησαν πάσας τὰς μέχρι τοῦδε ὡς πρὸς τὸ ὕψος καὶ τὸν ὄγκον τῶν ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ σχηματιζομένων στηλῶν, μόνον ὅτι δὲν ἐξεσφενδονοῦντο μεγάλοι καὶ εἰς μακράς ἀποστάσεις μύδροι, ὡς ἐν ταῖς ἐκπυρσοκροτήσεσι τῶν πρώτων ἡμερῶν. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο νέων ἑδαφῶν θάλασσα εὗρίσκετο εἰς μέγιστον ἀναβρασμὸν, καὶ εἰς τὸ παλαιὸν ἑδαφος τοῦ εἰσέτι σωζομένου βραχίονος τοῦ Βουλκάνου ἤρξαντο φαινόμενα νέας ἐνεργείας.

Παρὰ τὴν μεσημβρινὴν καὶ ἀνατολικὴν ἀκτὴν τοῦ Γεωργίου ἀνέδυσαν εὐάριθμοὶ τινες λίθοι, ἡ δὲ κορυφή αὐτοῦ, ὡς καὶ τῆς Ἀφροέσσης ἀνυψοῦντο ἐπαισθητῶς. Περὶ δὲ τὴν 11 ὥραν π. μ. τῆς 18 πυκνὸς καὶ λευκόφαιος ἀτμὸς ἐξερχόμενος ἐκ τινος ὀπῆς τοῦ Γεωργίου ἀνυψώθη περιδινόμενος ἐξ ἀνατολῶν πρὸς βορρᾶν καὶ μεσημβρίαν ἀποτελέσας στήλην ἐλικοειδῆ. Κατὰ δὲ τὴν 8 μ. μ. ὥραν ἐφάνη κυανὴ φλόξ, ὡς βεγγαλικὸν πῦρ, ἔρπουσα ἐπὶ τινὰ λεπτὰ τῆς ὥρας παρὰ τὰς σωζομένας λίμνας.

Μεγίστη ἦτο ἡ κατὰ τὴν νύκτα ἐπίτασις τῶν ἡφαιστειῶν καθότι οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἡκούσθησαν τοσοῦτον ἰσχυροὶ κρότοι καὶ ποικίλοι ἤχοι, οὔτε ποτὲ ὑπῆρξε τοιαύτη ἀφθονία ἀτμοῦ καὶ αἰετοπε πυκνοῦ ὡς ἐκ τῆς ποσότητος τῆς ἀδιαλείπτως ἐξερχομένης τέφρας, τῆς ὡς ἐκ τῆς φόρᾳς τῶν ἀνέμων κομιζομένης μέχρι τῆς νήσου Θήρας. Τὸ δὲ περίεργον ὅτι περὶ τὴν 2αν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν ἡκούσθη ἤχος ὡς πολλῶν συγχρόνως κρουομένων λυρῶν, διαρκέσας ἐφ' ἑκὰς λεπτὰ τῆς ὥρας.

Τὴν δὲ νύκτα τῆς 19 αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ἦσαν ἰσχυρότεραι καὶ οἱ ἐκσφενδονούμενοι μύδροι πολυπληθέστεροι· ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ ἀδιαλείπτως ἐ-

Ξορμώντος ἀτμοῦ σκεπαζομένη αἰείποτε τέφρα κατέπιπτε δίκην βροχῆς.

Ἡ κορυφή τοῦ Γεωργίου ἐταπεινώθη ἐφ' ἱκανὰ μέτρα ἀπὸ τῆς προτεραιᾶς καὶ τὴν πρώτην τῆς 20 ἦτο σχεδὸν ἐπίπεδος· μετὰ μεσημβρίαν ὅμως ὅτε ἤρξετο πάλιν ἀνυψομένη ἐσχηματίσθη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ὕδωρα, περιέχον πλείστας ὕσας μικρὰς ὅπας, ἐξ ὧν ὁ ἀτμός ὁ κρουνηδὸν ἀναβλύζων σχηματίζει διαφόρους ἐλικοειδεῖς στήλας αἵτινες συνενόμηναι καθ' ὅσον ἀνυψοῦντο ἀπετέλουν ὁμοῦ ὀγκώδη καὶ οὐρανομήκη στήλην.

Ἄξιον δὲ σημειώσεως ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἐκσφενδονουμένων μύδρων συνέκειτο ἐκ τινος κισσώδους ὕλης τὰ μέγιστα ὁμοιζούσης τῇ κισσῇ τῇ ἀποτελούσῃ τὸν λόφον τὸν ἄλλοτε Κισσηρίαν καλούμενον καὶ νῦν ὑπὸ τοῦ Γεωργίου καλυμμένον καὶ καίμενον παρὰ τὴν θείαν ἔνθα τὸ πρῶτον ἀνέδν ὁ Γεώργιος.

Τὴν δὲ 21 μετὰ μεσημβρίαν ἐγένετο νέα ἐπίτασις τῆς ἡφαιστείου ἐνεργείας. Βρόμοι καὶ κρότοι ἰσχυροί, ἐκπυρσοκροτήσεις συνεχεῖς 2ου καὶ 3ου βαθμοῦ καὶ τινες πρώτου, αἰείποτε δὲ μετὰ μύδρων καὶ τέφρας κατὰ πλεῖστον μέρος ἐκ τοῦ Γεωργίου, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐκ τῆς Ἀφροέσσης.

Οἱ τῆς Φολεγάνδρου καὶ Σικίνου κάτοικοι ἦσαν περίφοβοι ὡς ἐκ τῶν ἰσχυρῶν ἡφαιστείων κρότων τῶν μέχρις ἐκεῖ ἐντόνως διαδιδομένων. Οἱ ἡφαιστεῖοι ἀτμοὶ φερόμενοι μέχρις Ἀνάφης ἔβλαπτον καὶ τὰ τοῦ τόπου ἐκείνου φυτὰ τε καὶ δένδρα, τοῦθ' ὅπερ συνέβη καὶ κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1707 ἔκρηξιν τῆς νέας Καμένης.

Τὴν 22 καὶ 23 ἡ ἐπίτασις τῆς ἡφαιστείου ἐνεργείας ἐξηκολούθει, τὴν δὲ 24 ταινία ὑδάτων χρώματος ἰώδους 30 περίπου μέτρων πλάτος ἔχουσα, ἀρχομένη ἐκ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Γεωργίου τεταπεινωμένου ἐδάφους περιεκύκλου τὰς Καμένας, ἀπολήγουσα πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀφροέσσης.

Τὴν νύκτα οἱ μύδροι δις, δηλαδὴ περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ τὴν 1,3/4 ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐξεσφενδονήθησαν πέραν τοῦ κωνοειδοῦς λόφου καὶ ὑπερπηδήσαντες αὐτὸν κατέπεσαν πρὸς τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο μέρος ὅπου ἄλλοτε ἐβλάβη ὑπ' αὐτῶν ἡ ἡμιολία Ἀφροέσσα.

Τὴν δὲ 25 αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ἦσαν σπανιώτεραι καὶ οὐδεμία ἐγένετο ἐκ τῶν τοῦ Α'. βαθμοῦ. Τὸ ἔδαφος, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Γεωργίου, ἤρξατο πάλιν ταπεινούμενον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Βίος τοῦ Μωάμεθ, μετὰ παραρτήματος Ἰσλαμικῆς θρησκείας ὑπὸ Οὐασιγκτῶνος Ἰρβινγος. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἀνδρέου Σ. Φαραοῦ. Ἐν Ζακύνθῳ, τυπογραφεῖον « ὁ Παρνασσός » τοῦ ἐκδίδοντος Σεργίου Χ. Ραφτάνη. 1866.

Ἰλικὴ καλλιέργεια, καὶ πνευματικὴ ἀνάπτυξις εἶναι τὰ κυριώτερα ἐλατήρια τῆς ὑπάρξεως ἐνὸς ἔθνους, εὐημεροῦντος διὰ τῆς πρώτης, καὶ ἐξευγενιζομένου διὰ τῆς δευτέρας. Τὸ πνεῦμα ἀναπτύσσεται, ὅταν τὰ σῶμα ἀκμάζῃ· εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος μεγαλείτερα δικαιοματα ἀπὸ τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν ποιητὴν ἔχει ὁ βιομήχανος, διότι ὁ τελευταῖος παρήγαγε τὸν πρῶτον.

Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, κατὰ τὸν βαρὺν ἐκείνου τῆς δουλείας χειμῶνα ὑπὸ διπλῇ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον φάσιν παρίστατο· πολιτικῶς ὑπόδουλον, ἐσωτερικῶς ὅμως ζῶν καὶ ἐξωτερικῶς ἀκμάζον. Ἡ δευτέρα φάσις ἐπολέμησε τὴν πρώτην, καὶ δι' ἐνὸς θαύματος ὁ νεκρὸς, νεάζων γίγας ἐκ τοῦ τάφου ἀνέστη. Ἀλλὰ τίς ὑπέθαλψε τὴν ἐπανάστασιν ταύτην, τὴν ὁποίαν ὁ ἑλληνισμὸς ἤρχισε καὶ ἡ θεία πρόνοια αἰσίως διεξήγαγε;

Ἰπάρχει μοῖρα τοῦ ἑλληνισμοῦ πολιτικῶς ἀπωφανισμένη, ἐθνικῶς ἀποκεκρυγμένη, ἡ εὐαὶνδρος Ἡπειρος· ποῦ ἦτο ὁ νῦν γαυριῶν αὐτοχθονισμὸς, ὅταν οἱ ἀπόβλητοι οὗτοι ἀδελφοὶ μᾶς παρεσκεύαζον πατρίδα; Ἡμεῖς οἱ αὐτόχθονες, ἡ μὲ τὰ ἐλέη αὐτῶν τῶν ἑτεροχθόνων μέχρι τοῦ νῦν πνευματικῶς ἀναπτυσσόμενοι, καὶ ἐθνικῶς ἡμεροβιοῦντες, μὲ ποῖον νόμισμα ἀντημεψάμεν τοὺς ἀδελφούς μας; Μὲ τὴν χλεύην, τὸ μῖσος, τὴν ἀχαριστίαν· θεωρήσαντές τοὺς παρίας δουλεύοντας ἵνα παχύνουσι κηφῆνας ἀδελφούς!

Ἀπὸ τοῦ ἸΣΤ' αἰῶνος ἤρχισε πλέον ν' ἀναφανηται ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸ τέως ἑλλησμονημένον ἑλληνικὸν ὄνομα. Ἕλληνες πωλοῦντες τὴν θρησκείαν ἀντὶ ὀλίγων γραμμάτων, καὶ ἀναλόγως τοῦ πρὸς τὸ νέον θρήσκειμα φανατισμοῦ τῶν περιλαμπόμενοι, εὗρον πρόθυμον τὴν ἐν Ῥώμῃ προπαγάνδαν πρὸς τύπωσιν τῶν φιλοπονημάτων των, διανυσμένων δωρεὰν εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ σχισματικούς, πρὸς φωτισμόν. ἀλλὰ τὰ βιβλία ἐκεῖνα ἦσαν ὅλως ἀπρόσιτα εἰς τὸν ἐν τῇ θρησκείᾳ τῶν πατέρων του ἐγκατερευόμενον Ἕλληνα, ἀποφεύ-